

Ακρόπολις

Ανδρέας Δελαπόρτας

Αλής και Σούλι [απόσπασμα: πρ. Α σκ. 7-9, πρ. Γ' σκ. 1-4, πρ. Ε' σκ.
τελευταία]

εφ. *Ακρόπολις*, Αθήνα

19 Ιουλίου 1894

ΑΛΗΣ ΚΑΙ ΣΟΥΛΙ
ΤΟ ΔΡΑΜΑ
ΤΟΥ Κ^ΟΥ ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ

[Δημοσιούμεν ένναθθα άποσπάσματα τινά της του πρό τίνων ήμαρ άποσπασθέντος υπό του θεάσου «Μανένδρου» δράματος του κ. Ανδρ. Δελλαπόρτα, εύμανως άποσταλέντα εις ήμας υπό του ποιητού. Ο κ. Δελλαπόρτας δεν είνε άγνωστος προσωπότης, ούτε ήγκαινίζει την εις την ελληνικήν φιλολογικήν είσοδόν του δια του έργου τούτου. Άρχαίος λόγιος, είνε γνωστός και ως ποιητής, άν δά ή προηκτική του ύπηρεσιος υπαλλήλου, εις τή ποιημάτιά του διακρίνεται ο ιδεώδης πατριωτισμός ο όπολος τόν έμπνέει όχι μόνον ως ποιητήν, αλλά και ως πολιτήν. Κι φαλήν εν τών ένδουσιωθέν πατριωτών, όποιους δεν βλάπομεν, άτυχώς, πολλούς εις την καζήν αυτόν εποχήν].

ΕΚ ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΠΡΑΞΕΩΣ
ΕΝ ΣΚΗΝΗ Ζ'

Αλή Πασάς

— Μ' αλήθειαν, Αάμπρο, έζήλσα ν' άκούσης. Από πρόθεσ; ήταν έδώ ήγγέλσας, έσου μου λέει όπως είνε λάρδος, Κ' ήλα να θής τί έκαμα για σένα. Μέσα στο καντηρό, πώ ή χώρα Μέλα τή μεγάλη νίκη πώ ήρωταίω, και τή μεγαλειώδη ή δά θα λείψω. Σέν έβα πως είνε νάρτης με τους λάρδους, Έδωλα γώ στοιχήματα μεγάλα, Πως οί Σουλιώταις είν' που θα νικήσουν, Όπως οί Αρβανίταις λέν' εκείνοι. Η χάνα ή καρδιά έδώ χιλιόδες. Είνε, και ήνα Αάμπρο, τή ποιηγή τους, Κρυό ποιηγή, ποτέ που δεν τελειώνει. Κ' είνε νά είνε κρίμα οί Σουλιώταις, Τέτοιο θού έδώ να μή τ' άρξέσου, Για νάχουν τή καρδιά μου χαρίζεται. Τού; ήνω καλεσμένους εις τή γέμα, Έκεί μπορείτε να είνε γνωρισθήτε. Διάλεξε σύ έδώ τή παλληκαρία, Κ' ήλπίσω άποπροσώπου να βγώμε.

Αάμπρος Τζαβάλας

— Τί να διαλέξω κ' είνε τή όμο. Σουλιώταις τώρ' αυτοί μου, είνε όμο; Θά να σου πώ, αυτοί δεν είνε όμο. Προλοους ενας μεθ' φορά θριόλους. Κόποιος του λέει θιλαξέ μου ένα' Νάναί καλός και δίνω χίλια γρόσα. Αμ' τί να πώ, όρι, και εις σένα, Αμ' τί καλός; I άν εν' είνε θιόλο; Τό ήμο θούρη κίτρον' τόν καθίνα' Τό ήμο ρά παιδί μου είνε όμο. Αθίνταις, κλεφτορυκή αυτοί, κασά μου, Θερά, ήλθινεί, σωστοί διαόλοι. Κι' όλο πρωτομαγιάς, καλή καρδιά και είνε, τώρα, είνε λες, λοντάρια, πώς είνε ότι να πηξά, ηροθύν. Χαράζοις, τάρρους θροκαλούς, χαιμαύρους. Παλιόπου και πώς γίγαντες νομίζεις. Παιόνα άν τή σιδάρο λυρήη. Είς τή λυρήη; Αφ' του... πάντα πρώτοι. Στοιχήματα μεροί κ' έγώ να πάρω; Αδύθ μένε, έμελι, έδώ να βούμε.

Αλή Πασάς

— Γιατί σου λέγω γώ να γνωρισθήτε. Μεζό έδώ φωνή θά είνε πρώτα. Θα ήχη τή φωνή θά είνε πρώτα. Νά ήχη με τους λάρδους και Σουλιώταις, Παλλά οί λάρδοι ταχρηοί θα είνε Τή λαδεντιά τής Κιόρας να γνωρισουν.

Αάμπρος Τζαβάλας

— Παρά μου, με σκληρόναι; όσο ζήσω Δά θα να λοισμονήω έγώ, ποτέ μου ...

Αλή Πασάς

— Αφες τώρ' αυτό. Σας περιμένο. Είνε ή ώρα βλιόμα παραμένη Κ' οί λάρδοι μένω ήμεις καρτερούμε. (Αναχωρεί άκούσθους υπό του Ταχέρ και του Μουχ τάρ κατζών τή φολόγιόν του).

ΣΚΗΝΗ Η'

Αάμπρος Τζαβάλας και Φώτος

Φώτος. Στάξει από τ' άχτάι του τή μέλι. Αάμπρο. Καί είνε τήρη τώρ' αυτός που βλάκει. Πασά λέει με μέρα θά ού κάρη. Κάνε καί έδώ να μή μιά; κλέψω. Μά τώρα μέρα θά μή; καρτερούμε. Έκείτα πώ τή γέμα λέμε καί. Φώτος. Έκείτ' από τή γέμα είνε, εκίε, Μεγαλειώδη εις τός ή ή ώρα. Δεν άκουσης που από χιλιάδες γρόσα Βάνουε τή στοιχήματα οί λάρδοι; Αάμπρο. Καί πρέπει και να λένω; έμελι; μέρος. Φώτος. Πώς οί Σουλιώταις είν' που νικήσουν. Έχει, λέει, στοιχήματα βαλμένα. Αάμπρο. Ο άστοιχός ήρχεται μόν' σόκα.

ΣΚΗΝΗ Θ'

Ταχέρ και οί άνω

Ταχ. Ορίστε! ούς περιμένο τώρα. Αάμπρο. Έρχόμαστε! άντε, άντε, Φώτο κάμε.

ΕΚ ΤΗΣ Γ' ΠΡΑΞΕΩΣ
ΣΚΗΝΗ Α'

Μουχερά και Ταχέρ.

Μ. Τώχης έδώ τή γέμα; διαβάσι τω. Τ. Τέ ήνω έγώ έδώ άπτηραμένο. Ν' άκούσης να τή λέει είνε φουτά. Μ. Θεόλω να τή άκούσω, διαβάστε. Τ. Νά στο διαβάσω. Ακου τώρα τόλμη. Ακου ενας γαλεόφρ έδώ τί γράφει. Είς ενανε κασά, είνε βεζόρη, Είς ενανε κ' όρκει έδώ μιά χώρα. ΕΣά γέλαος κληθένθρωπος και τώρα Είμαι στο Σουλι έγώ κ' άν θέλω; ήλα Νά ήθε; κ' έδώ τή Αάμπρο τή Τζαβάλα. Ποιά μένα ήτω ρά, έσά που έγέννα; I Προσθήη ρά με έκαμας ήμένα; I Ού χάσω τή καρδιά μου. Δέν περιζέει. Δέν χάνεται με τούτο κ' ή γενιά του. Εή ή Τζαβάλας, ούτε που τρομαζει, Αν ένα θα χού ή ή τή καρδιά του. Έχω γυναίκα που μόν' κίνα κ' άλλα. Και μένε ού καλή αυτό στοιχάει. Αν πέσει εις τή χώρα μου με μάρ. Σέν τί φωνιά θά κέρη; I άντερά σου Είς να σου πώ τή είμα σταλά, σταλά. Μ. Τά είδες; Δέν σου τόκα; τί λες τώρα. Έμελι άν βρωτάσες, με άπτή. Θά είνε γα, δεν κίρνετε τή Σουλι. Και ούτε κ' άλλον τρόπον τή ή καίνα. Μήπορέ καρμιά φορά να τή δομάση. Τ κ χ. Έτσι είν' όπου τή λεί; Μά τίς τρομάρη. Τού είσε δ' ποιάς μου να τή κάρη Βαλή εκεί, που νήνα εις τή Σουλι κασός αυτός, άφέντης όσο ζήσαι. Και μεγαλίζε και τράφα και κλοβίτα. Και τή καρδιά του, τώρα, θουαζέει. Για να γλιτώση, λέει, τήν καρδιά. Είς άλλου είδους άθροισμοί; Δέν είδα, Δέν άκούσε, άλλος, έγώ, ποτέ μου. Κ' είνε λοντάρια έδώ αυτός; Δέν είδες; Ηρωτάται εκεί και να νεινάει. . . Και ούτος σκοτωμοί είνε θάρτα. Μό κ χ. Γιατί έγώ, σου λέω εις τή Σουλι

Πάει, ποτέ, ήχρως δά θά πατήη. Θά πάη ή πατήρας που θά πάη. Τ. Πάει με δακαπέντε χιλιάδες. Μ. Ας πάει κ' όσου θελάς θά να πάη. Ακούμαί έγώ μένε τους άνθρώπους. Ποσά τού λαίω του, τώρα, θά τώδε πάρη. Τ. Έρχεται σόκα; φώτο είνε έδώ. (Αναχωρεί κ' του άλλου μέρους ο Μουχίτρη).

ΣΚΗΝΗ Β'

Αλή Πασάς και Ταχέρ.

Α λ η ς. Είδες ή σκόλα; Ούτε τή καρδιά του Δέν ήλοκήη; άφες τους άλλους. Αάμπρο έχω, τώρα, να τή γέμα. Δέν είδες έσά γλώσσα; Θά τή χόσω Ανωμένο τή μελόβι εις τή σόκα. Όσο ήμπορώ θά τονα-μαρτηρώσω. Και εις τή μερία και έμεί είνε ή όμα. Νά βέρη ζωντανά θά τόν άφης. Νά σκαρπά ούν φέρι εις τή χώρα. Ένας γαλεόφρ... έμελι... να με ήμακίξη... Κίνω άφός. Αφρο θά ήμακί. Μά τ' άκούσε χάραμα στο Σουλι. Κίνω με ρεκαπέντε χιλιάδες. Και είνε διαλέγοι; είν' εν; Κ' εν; Νά ήμπον αυτοί, τώρα, εις τή Σουλι. Κ' εν; εκεί άφραξουν, έκεί άφρον, Τού; τή άφης; είνε είδα; είνε. Ένας γαλεόφρ... Ούνα άφης θά σφάζω Όσου έδώ μου ήρωε λαδέντας. Και ζωντανά στη καρδιά θα να φήσω Τό γόσα του αυτόν... Τ κ χ. Έτσι πρέπει. Α λ κ. Εκεί σφαγή, Ταχέρ, φωτιά στο Σουλι. Ούς και τή Έκαληρόθά τός γκρεμάσω. Έίως να μην άκούσας καμιάς. Ούλο, εκεί να σκαρπώνε; ούλο. Σφαγή, σφαγή, φωτιά καρδιάς να φήσω. Σφαγή, Ταχέρ; ούτε κλαί ού βένδρο. Ούτε παιδί εις τήν κοιλιά τής μάρας. Ούτε τή σόρα με τή γή θ' άφης. Τ κ χ. Βεζόρη μου, τή Φώτο.

ΣΚΗΝΗ Γ'

Ο Φώτος και οί άνω

Α λ η ς. Σού; βουδούσω. Δίσατε τόν γαλεόφρ αυτόν κ' ήνω. Εξώ έδώ είνε στο μουστρώμα... Φώτος. Μά ήνας έδώ σκαλόθ' άφίς είνε; Έλεώτερο τή Σουλι. Τί σημαίνει; Έκάρδος εις τήν καρδιά ένα Φώτος. Φώτος πολλούς θά έρθε εις τήν Κιόρα. Α λ η ς. Γαλεόφρ; κ' άναβάρτα, εις τή σούδα. Εγώ, τώρα, έδώ να να άφης. Φώτος. Μά φοίνεις; κ' αυτό έδώ στοιχάσω. Πού άν πιασούς και σού, εκεί μελέ σφρα, ή άν πιασούς ζήσους τή καρδιά μου. Θά να λογαριάζω; με τόν πατέρα. (Τόν παραλαβάνουν οί χωροφύλακες είνε τόν ήρωαν και αναχωρούν.)

ΣΚΗΝΗ Δ'

Αλή Πασάς και Ταχέρ.

Α λ η ς. Μ' αυτό είνε θάρτα. Είδες τρόπο; Και είδες έσά τόλμη; Είδες γλώσσα; Τό χόρος του μόν' έκαμ' ή πατήρας. Ού άφης τή τή ούτε ήνω χόρος. Αάμπρο τή ν' άφης τήν καρδιάκα Θάρρα; ούλο; αυτό πόχουσε τράλλα. Α; ζήμαρτος; ή μέρα. Είς τή Σουλι Έκεί θά είνε άφρο δ' θηρος. Κι' άν τόν πατέρα κλαί σκαλί άπόμα Είνε, έδώ, Ταχέρ, αυτός δ' γυλάκα. Μά τάρηε πώ, κ' άνθρόσκω. Τ κ χ ρ. Νά σαρώνε; καλοσώμα κασά μου. Α λ η ς. Μήπορέ; να τονα-φέτης ζωντανός; Τ κ χ ρ. Σέρω (γώ να σάνε-σπαρτάνησω. Βεζόρη μου εις τούτο μη είνε μάλα. Η σούδα ούν έγώ τονα-σουδώνησω, Είς τάνταρά του θά είνε μέλα. Εύκολα να φορήη δά θ' άφης. Τέτοιος ενας γαλεόφρ έτσι θέλει. Α λ η ς. Καί άκου; εις τή Σουλι κασός κίμα εκεί που θά να σφάζω και τός σουλούς. Τ κ χ ρ. Πασά μου, όρι, εις τή Σουλι. Α λ η ς. Τώρα καρδ' μη χάνουσε; και ότε τ' άκούσε να νει έτοιμα, να φώμα, χαράματα για να βρωτά στο Σουλι. Τ κ χ ρ. Έκείνα, κασά μου, όρι, όρι σου. Α λ η ς (αναχωρών άναλαραβάσας) Ένας γαλεόφρ... Έμελι τή με ήμακίξη... Υκομονή, για λίγο δώ άκούσε.

ΠΡΑΞΙΣ Ε'

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ

Μόσχω. Ο Αάμπρος μου; II... Μπότος κ' ρ η ς. Ο Αάμπρος; II... Φώτος. Ο πατήρας; II... Αάμπρος (ήμνησής; κατώς τρισμασιόμενος). Φώτο μου, ού... έσώθηκα; κ' οί άλλος... Φώτος. Σωθήκαμε; έσις τώρα πατέρα... Αάμπρος. Βόλι; έδώ; εις τήν καρδιά καθίνα Αμή καθίνα; ώς ήλα; σωθήκατε... Κ' έσώθηκα, παιδί μου, κ' ή πατέρα... Φώτο μου, Φώτο... Φ. Είμ' έδώ πατέρα. Α. Ζώσω τήν Φώτο; ζώσω τήν τή σάδα, Τή σάδα τήν που θά να τήν τμήσω. Είς τή βουδ' τής Κιόρας, εις τή Σουλι, Νά μην πατήη άπιστο καδάρ. Και Φώτο μου, καίμα για τή γέμα. (Πάντες άκούσε βίνουτες άνωκίρνανον τόν ήρωαν τή Σουλι, ότε τή σφαιρί, ως να έλάει τή).

Τέλος του δράματος